

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni din 11 august 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2022, declarat de condamnatul

Sandu Alexandr XXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>28.01.2021 - 11.08.2021,</i>
<i>instanța de recurs ordinar:</i>	<i>06.09.2021 - 01.03.2022,</i>
<i>instanța de recurs în anulare:</i>	<i>31.05.2022 - 02.08.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Conform sentinței Judecătoriei Criuleni din 11 august 2021, Sandu Alexandr a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Cheltuielile pentru obiectele de birotică în sumă de 15,84 lei au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Sandu Alexandr, la 05 noiembrie 2020, aproximativ la orele 13:30, fiind persoană care deține permis de conducere de categoria „B” cu nr. 166001467, 2 valabil până la 11.11.2020, încălcând prevederile pct. 11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere adoptat prin Hotărârea de Guvern nr. 357 din 13.05.2009, care prevede că conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de

medicamente cu efecte similar, a condus automobilul „Renault Megane”, n/î XXXX, pe una din străzile s. Corjova, r-nul Criuleni, fiind implicat într-un accident rutier. Ulterior, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost somat de colaboratorii de poliție să se supună procedurii de testare a aerului expirat în vederea constatării alcoolemiei, însă, fiindu-i adusă la cunoștință obligativitatea testării alcoolscopice, Sandu Alexandr a refuzat să fie supus testării alcoolscopice.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de a fi supus testării alcoolscopice, care stabilește pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a relatat că a fost testat cu aparatul „Drager” și i-au fost prelevate și probele biologice de sânge. Rezultatul testării alcoolscopice a indicat 0,06 mg/l vapori de alcool în aerul expirat.

Totodată, vinovăția acestuia este confirmată prin mijloace de probe administrate, inclusiv conținutul fișierului audio-video conținut pe CD-ul de tip „CD-R Verbatim”, cu o înregistrare video din 05.11.2020, ridicat de la Hasnaș Valeriu (f.d. 22), recunoscut și anexat la materialele cauzei penale ca mijloc de probă prin ordonanța din 18.11.2020 și examinat prin procesul-verbal de examinare a documentelor din 18.11.2020, în care se vizualizează clar, explicit faptul că agentul de poliție i-a adus la cunoștință lui Sandu Alexandr obligativitatea de a fi supus testării alcoolscopice, dar și consecințele refuzului de a fi testat alcoolsopic, însă acesta refuză expres și categoric.

3. Avocatul Andrei Briceac a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că procurorul nu a demonstrat prin probe pertinente, utile și legal administrate că fapta ar fi fost comisă de inculpat cu vinovăție.

Instanța de fond eronat a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile unor martori (colaboratori ai acușării din cadrul IP Criuleni) și înregistrarea audio-video din 05.11.2020, fără ca acest material să fie evaluat de un specialist psiholog/expert în vederea stabilirii deplinătății facultăților mintale ale inculpatului, imediat după producerea accidentului rutier.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 01 martie 2022, recursul a fost respins ca nefondat.

Instanța de recurs a reținut că: *„La judecarea recursului, avocatul Andrei Briceac și inculpatul Sandu Alexandr au solicitat admiterea recursului declarat..., în instanța de recurs, inculpatul a declarat că susține integral recursul declarat de apărătorul Andrei Briceac...”*.

Totodată, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, în baza prevederilor art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de a fi supus testării alcoolscopice.

5. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. Condamnatul declară recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, din lipsa elementelor infracțiunii.

Recurentul indică că nu a fost citat legal nici el, nici avocatul, iar procedura de citare nu a fost îndeplinită. Despre ședința fixată pe 06 septembrie 2021, apoi amânată pentru 02 februarie 2022, a aflat de pe pagina web a Curții de Apel Chișinău - <https://cac.instance.justice.md>.

În ziua ședinței de judecată (02 februarie 2022), s-a prezentat împreună cu apărătorul său la ora și în sala indicată, însă nu au fost primiți, din motivul că obiectul de examinare al ședinței era alt dosar penal. Grefierul le-a adus la cunoștință că ședința este fixată pentru o altă dată.

În urma căutării pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, apărătorul său a observat că la 20 septembrie 2022 este fixată ședința de judecată, care are același obiect de examinare - comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ Cod penal - conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe.

Ulterior la 01 martie 2022, în pofida faptului că în textul deciziei este menționat „procedura citării a fost legal executată”, instanța de apel nu a citat legal condamnatul și avocatul său și a examinat recursul împotriva sentinței, cu adoptarea unei decizii greșite.

Erorile comise de instanța de apel (omisiunea de a cita legal părțile dosarului, confundarea patronimicelor, examinarea recursului în lipsa inculpatului și avocatului său) au afectat dreptul la un proces echitabil, care este garantat și protejat de art. 6 CtEDO.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 453 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în anulare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), 452 alin. (1) și 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către condamnat în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului.

Sub acest aspect și în raport cu motivele invocate de recurent, se reține că instanța de recurs ordinar a comis următoarele erori de drept (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit art. 447 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea recursului se face cu citarea avocatului și celorlalte părți. Participarea avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, legal citat, nu împiedică examinarea recursului. În corespundere cu art. 66 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare. Instanța de judecată îi asigură inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege. Potrivit art. 239 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, citația se

înmânează personal celui citat, care va semna dovada de primire. Dovada de primire se predă agentului procedural, care o înaintează instanței de judecată care a emis citația.

Conform art. 6 § 1., 3. lit. b) și c) CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Orice acuzat are, în special, dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el.

În hotărârea *RUSSU c. MOLDOVEI* din 13.11.2008, CtEDO a menționat că articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (*Stanford v. Regatul Unit - 23.02.1994, Barberà, Messegué and Jabardo v. Spania - 6.12.1988*). Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - „să se apere el însuși”, „să întrebe sau să solicite audierea martorilor”. Este dificil de a vedea în această cauză cum ar fi putut să-și exercite aceste drepturi reclamantul, fără a fi prezent. Deoarece reclamantul nu a fost informat despre ședința judiciară, el nu a avut posibilitatea să-și organizeze apărarea. Deci, a avut loc o violare a articolului 6 al Convenției.

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de către instanța de recurs ordinar, deoarece materialele cauzei atestă următoarea consecutivitate:

- fișa de repartizare a dosarului în instanța de recurs din 06.09.2021 – f.d. 156;
- dispoziția președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău din 22.07.2021 privind constituirea completelor de judecată – f.d. 157;
- dispoziția președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău din 30.12.2021 privind constituirea completelor de judecată – f.d. 158;
- dispozitivul deciziei contestate, a instanței de apel din 01.03.2022 – f.d. 159;
- decizia motivată din 01.03.2022 – f.d. 160-188;
- scrisoarea instanței despre expedierea copieii de pe decizie – f.d. 189.

Astfel, în materialele cauzei lipsesc, cu desăvârșire, date privind citarea legală a inculpatului și a avocatului ales, Briceac A., cât și participarea lor în ședința instanței de recurs, iar pe pagina web a Curții de Apel Chișinău lipsește informația privind eventualele ședințe de judecată în cauza inculpatului Sandu Alexandr Mihail, împrejurări ce atestă omiterea respectivelor proceduri procesual – penale.

În asemenea circumstanțe, relevanțele sumare din descriptivul decizie atacate, că: „*La judecarea recursului, avocatul Andrei Briceac și inculpatul Sandu Alexandr au solicitat admiterea recursului declarat..., în instanța de recurs, inculpatul a declarat că susține integral recursul declarat de apărătorul Andrei Briceac...*”, nu rezultă din materialele dosarului.

Prin urmare, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale, comise de instanța de recurs, a lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CtEDO, sub aspectul dreptului de a fi legal citat și asistat de un apărător ales, participarea avocatului în ședința instanței de recurs fiind obligatoriu, constituie un viciu fundamental care a afectat hotărârea adoptată de această instanță, adică reprezintă

erori de drept care permit redeschiderea procesului penal în privința lui Sandu Alexandr.

Conform art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de recurs ordinar, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs în anulare.

Deci, recursul în anulare de pe rol este pasibil admiterii, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

8. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de condamnatul Sandu Alexandr XXXX, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2022 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 26 august 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico